

Gáncs Tamás

Negyvenkét életjel

Budapest, 2021

Minden jog fenntartva. Bármilyen másolás, sokszorosítás,
illetve adatfeldolgozó rendszerben való tárolás a kiadó előzetes írásbeli
hozzájárulásához van kötve.

© Luther Kiadó, 2021

© Gáncs Tamás, 2021

Advent fekete-fehérben

(1Kor 13,12)

Csendkirály már biztosan nem leszek. Megszólalok. Aki bújt, aki nem, itt vagyok. Emlékezem, tehát vagyok. Tíz éve Gáncs nagypapám egy csütörtök reggel elköltözött oda, ahol folyamatosan Bach muzsikája szól, és színről színre látható minden, ami fontos, minden, ami most, tükör által, csak homályosan.

2009 adventje fekete volt. Mert ő, a Majmos nagyapa, ahogyan unokanyelven hívtuk őt, nem mondott több szóviccet, nem mesélt többet a csúszkaladás orgonákról, nem tanított többet Lutherről, és nem vert meg többet sakkban. Halálával mattot kapott az akkori adventem. Ugyanakkor egyszer és mindenkorra személyes tétje lett számomra a húsvéthajnali mondatoknak, de az adventi koszorú gyertyáinak is többletjelentést adott az ő távozása.

Azóta számomra az Érkező mellett a távozóról is szól minden advent. És a tükrökről. Pál tükréről is. *„Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre; most töredékes az ismeret, akkor pedig úgy fogok ismerni, ahogyan engem is megismert Isten.”* (1Kor 13,12)

Jézus volt is csendkirály, meg nem is. Amikor szólni kellett, megszólalt, amikor a csendje üzent, akkor csendben maradt. Hallgatott. Egyértelmű volt számára, hogy csend a lelke mindennek, de éppúgy az is, hogy szava életet menthet, életet teremthet. Ige volt, igéje volt, maga volt az Ige.

Megrendítő felismerés lehet az idei adventben is, hogy az örökévaló Isten Jézusban velünk sátorozott. És tükröt tartott elének. Különleges tükröt. Saját magát. Egyszerre látszott benne az is, amilyen az Isten, és az, hogy mit jelent embernek lenni. Látszott benne, hogy milyen az Isten országa, és hogy milyennek kellene lenniük az emberek országainak.

Jézus tükre: mennyei tükör. Bele lehetne nézni. Bele lehet nézni. Bele kell nézni. Az idei adventben is. Ő érkezik, ne induljunk el a másik irányba! Ő a megismert Isten. Ő a megismerhető Isten.

Fehér karácsonyra és persze fehér adventre vágyik a világ. Éppen úgy, mint ahogy szemünk elé tárul mesébe illő festményeken, retró fényképeken, gicccsel kacérkodó videóklippek jeleneteiben. Amikor hull a pelyhes fehér hó, amikor a kócos gyerekek kipirosodott arccal építik meg első hőemberüket, amikor a kandalló mellett bújnak össze, akik szeretik egymást, és a háttérben szól a Kaláka *Szabad-e bejönni ide betlehemmel?* című lemeze.

De ott van a de. De advent mindig fekete-fehér marad. Nem lehet csak fehér. Megragad benne a sötétség, bár a szíve közepébe megérkezik a világosság. Megmarad benne a fájdalom, bár lépten-nyomon tetten érhető a gyógyulás lehetősége. Megmarad benne a félelem, bár áthallatszik az égből a mennyei angyalok „ne féljetek” kórusa. Advent fekete, ugyanakkor fehér is. Mert igenis benne rejlik a gyász és a születés csodája, mint ahogyan ott lüktet benne a várakozók

szívdobbanása. Fekete a fehérben, fehér a feketében. Vagy éppen egymás mellett. Zongorabillentyűkként.

Mindezzel együtt világosságot hirdetünk, amely legyőzi a sötétséget. A mi sötétségeinket is. Az enyémet is. A meneküléseimet is. A jövőbe, a múltba, a távoli ismeretlenbe vagy a gyermeki, unokai, idilli, mézeskalácsos-hótaposós múltba. Pál mondata felkavarja régmúlt időkbé bámészkodó tekintetemet: *„Amikor gyermek voltam, úgy szóltam, mint gyermek, úgy gondolkodtam, mint gyermek, úgy értettem, mint gyermek; amikor pedig férfivá lettem, elhagytam a gyermeki dolgokat.”* (1Kor 13,11)

Valóban ez a realitás? A felnőttadvent valóban ilyen kell hogy legyen? Fekete-fehér? Kérdéslavina indul el bennem. Hógolyó volt, de lassan, attól tartok, betemet. Zajos nappalok és csendes éjek. Advent misztériuma éppen ez. Az érkező betlehemi Gyermek arra tanít, hogy nőjék fel. Mert mindenki unoka, de nem mindenki nő fel.

Igen, nagyon szerettem a fehér adventet, és igen, nagyon megsírtattam a feketét. De ha tükörbe nézek – a jézusi tükörbe, a páli tükörbe, az adventi tükörbe –, meg kell látnom és be kell látnom, hogy fekete-fehér az idei adventem is. Ettől még persze színeznem ér.